OPALUL

de Gustav Meyrink

Opalul pe care-l purta domnişoara Hunt pe deget s-a bucurat de admirație generală.

„L-am moştenit de la tatăl meu, care a servit mulți ani în Bengal. Provine din proprietatea unui brahman”, spuse ea şi îşi petrecu vârfurile degetelor peste piatra mare, pâlpâitoare. Asemenea scăpărare poți vedea doar la bijuteriile indiene. E din cauza tăieturii sau a luminii, nu ştiu, dar uneori mi se pare ca şi cum strălucirea ar avea ceva mişcător, neliniştit, ca un ochi viu.”

„Ca un ochi viu”, reluă îngândurat domnul Hargrave Jennings.

„Găsiți ceva la aceasta, domnule Jennings?”

Se vorbea despre concerte, baluri şi teatru, despre tot posibilul, dar tot mereu venea vorba despre opalurile indiene.

„Aş putea să vă dezvălui ceva despre aceste pietre, aceste aşa-numite pietre, spuse în sfârşit domnul Jennings, dar mi-e teamă că prin aceasta, domnişoara Hunt ar pierde posesia inelului său pentru totdeauna. Dacă aşteptați o clipă, voi căuta manuscrisul între hârtiile mele”.

Societatea era curioasă.

„Ascultați, vă rog. (Ce vă voi citi acum e un fragment din notițele de călătorie ale fratelui meu.

Convenisem atunci să nu publicăm ceea ce am trăit împreună.)

Deci, la Mahawalipur, jungla ajunge, printr-o limbă îngustă, până la mare. Căi de apă asemănătoare canalelor, construite de guvern, traversează țara de la Madras aproape până la Tritschinopolis. Totuşi, interiorul este neexplorat, o sălbăticie de nepătruns, un focar de febră.

Expediția noastră tocmai ajunse şi servitori tamulici cu pielea întunecată descărcau numeroasele corturi, lăzi şi cufere din bărci, pentru a fi transportate de către băştinaşi în oraşul-stâncă Mahawalipur, peste câmpurile dese de orez, din care doar ici-colo se ridicau grupuri de palmieri asemenea unor insule dintr-o mare legănată, verde deschis.

Colonelul Stuart, fratele meu Hargrave şi cu mine ne-am instalat imediat într-unul din micile temple, care, tăiate, sau mai precis, sculptate dintr-o singură stâncă, reprezentau adevărate minuni ale arhitecturii dravidice vechi. Rezultatele unei munci fără pereche a credincioşilor indieni au răsunat peste secole de imnurile discipolilor entuziasmați ai marelui mântuitor, iar acum servesc cultului brahmanic al lui Shiva, ca şi cele şapte pagode sfinte cioplite din spatele stâncii, cu săli înalte de coloane.

De la sol se ridica o ceață tulbure, plutea deasupra câmpurilor de orez şi a pajiştilor şi dizolva contururile boilor zebu care veneau spre casă,

trăgând căruțele indiene rudimentare, într-un abur ca de curcubeu. Un amestec de lumină şi crepuscul misterios ce apasă greu pe simțuri şi leagănă, asemeni unui abur vrăjit de iasomie şi soc, sufletul în vise.

În prăpastia din fața urcuşului către stânci, poposiseră ai noştri Mahrata-sepoy, în costumele lor sălbatice şi pitoreşti, cu turbanele roşii şi albastre. Asemeni unei ode furtunoase a mării către Shiva, cel a-tot-nimicitor, răsunau şi vuiau izbiturile valurilor din galeriile deschise ale pagodelor, înşiruite una câte una de-a lungul țărmului.

Mai puternic şi mai mânios urcau tonurile valurilor către noi, când ziua apunea după dealuri şi vânt de noapte se prinse în vechile galerii.

Servitorii au adus făclii în templul nostru, după care s-au întors între compatrioții lor, în sat. Am luminat toate colțurile şi firidele. Numeroase galerii întunecate străpungeau pereții stâncilor, şi fantastice statui de zeități în figuri de dans, cu palmele întinse în față şi poziții misterioase ale degetelor, acopereau cu umbra lor intrările, ca păzitoare ale pragului.

Cum puțini ştiu, toate aceste figuri bizare, ordinea şi poziția lor una față de celelalte, numărul şi înălțimea coloanelor şi lingamurilor indică mistere de adâncimi neauzite, pe care noi, occidentalii, abia dacă ni le putem imagina.

Hargrave ne-a arătat un ornament pe un soclu, o vergea cu douăzecişipatru de noduri, de pe care atârnau, la stânga şi la dreapta, şiruri de sfori care se despicau la capete: un simbol care reprezintă măduva spinării la om, iar alăturat, în imagini, explicații ale extazelor şi stărilor transcendentale, pe care le parcurge yoghinul în drumul său către puteri miraculoase, când îşi concentrează gândurile şi sentimentele pe segmentul de măduvă corespunzător.

«Asta aici Pingala, marele flux solar» stâlci confirmând Akhil Rao, interpretul nostru.

Colonelul Stuart mă apucă de braț: «Linişte, nu auziți nimic?»

Ascultam încordați în direcția galeriei, care, ascunsă de colosala statuie a zeiței Kala Bhairab, se întindinea în întuneric.

Făcliile pârâiau, în rest linişte de moarte.

O linişte pânditoare, care zbârleşte părul, unde sufletul vibrează şi simte că ceva misterios şi îngrozitor va cădea ca un fulger în viață, ca o explozie, şi cum, inevitabil, urmări ale unor lucruri aducătoare de moarte vor urca din întunericul necunoscutului, din colțuri şi firide.

În astfel de secunde, o teamă gemătoare răzbate din ciocănitul ritmic al inimii, asemănătoare cuvintelor, ca lălăitul gâlgâit, înfiorător, al surdomuților: ugg-ger, ugg-ger, ugg-ger.

Am ascultat în zadar – nu a mai fost niciun sunet.

«S-a auzit ca un țipăt, adânc în pământ», şopti colonelul.

Mi s-a părut ca şi cum imaginea de piatră a Kalei Bhairab, demonul holerei, s-ar fi mişcat: în lumina pâl-pâindă a făcliilor, cele şase brațe ale

monstrului s-au balansat, iar ochii săi vopsiți în alb şi negru au scânteiat precum privirea unui nebun.

«Să ieşim la aer curat, la intrarea în templu», a propus Hargrave, «e un loc groaznic aici».

Afară, oraşul stâncilor se întindea, în lumina verde, precum o formulă magică pietrificată.

Strălucirea lunii străpungea marea în fâşii late, asemeni unei săbii uriaşe al cărei vârf se pierdea în depărtare.

Noi ne-am retras pe platformă, pentru odihnă. Nu se simțea nicio adiere de vânt, iar în nişe, nisipul era moale.

Dar somnul tot nu a venit.

Luna urcase mai sus, iar umbrele pagodelor şi ale elefanților de piatră se micşorau, contopindu-se pe pământul stâncos în fantastice forme de broaşte. «Înainte de invazia mongolilor, toate aceste statui de zeități gemeau de giuvaieruri – coliere de smarald, ochii din onix şi opal», zise dintr-o dată colonelul Stuart cu jumătate de voce către mine, neştiind dacă dorm. Nu i-am răspuns.

Deodată am sărit cu toții îngroziți. Din templu răzbâtea un urlet oribil – un țipăt scurt sau un râset, repetat de trei ori, cu un ecou ca de sticlă sfărâmată şi metal.

Fratele meu a smuls un ciot arzând de pe perete, cu care am pornit înghesuindu-ne pe coridor în jos, în întuneric.

Eram patru, ce ar fi fost aici de temut?

În curând, Hargrave aruncă făclia, căci coridorul se termină într-o prăpastie artificială, neacoperită, care, luminată de lumina grea a lunii, conducea într-o grotă.

Din spatele coloanelor pătrundea lumina unui foc, iar noi înaintam acoperiți de umbră.

Flăcările ardeau cu vâlvătaie dintr-o piatră joasă de sacrificii, iar în cercul lor de lumină se mişca împleticit un fakir, împodobit cu zdrențele viu colorate şi lanțurile de oase ale adepților bengalezi ai lui Dhurga.

Era cuprins într-un ritual de magie şi, printre plânsete cu hohote, îşi aruncă capul după felul dervişilor dansatori cu viteză amețitoare spre dreapta şi stânga, după care din nou spre spate, astfel că îi străluceau dinții albi în lumină.

Două corpuri omeneşti cu capetele retezate erau culcate la picioarele sale şi curând am recunoscut, după îmbrăcăminte, cadavrele a doi dintre sepoy-i noştri. Trebuie să fi fost țipătul lor de moarte, care urcase atât de înfiorător până la noi.

Colonelul Stuart şi interpretul s-au aruncat pe fakir, dar, în aceeaşi clipă, au fost aruncați de acesta către perete.

Forța care zăcea în acest corp de ascet era de necrezut şi înainte să putem sări şi noi, fugarul atinse deja intrarea grotei.

După piatra de sacrificii am găsit capetele tăiate ale ambilor mahrati."

Domnul Hargrave Jennings împături manuscrisul: „Lipseşte o filă aici, vă voi povesti eu însumi întâmplarea până la sfârşit:

Expresia pe fețele morților era de nedescris. Şi azi mi se opreşte răsuflarea când retrăiesc groaza care ne cuprinse atunci pe toți. Teamă nu e cel mai potrivit cuvânt pentru ceea ce exprimau trăsăturile celor omorâți, părea un râs schimonosit, dement. Buzele, nările ridicate, gura larg deschisă şi ochii, ochii, era înfiorător; imaginați-vă, ochii – ieşiți din orbite – nu aveau nici iris, nici pupilă şi străluceau asemeni acestei pietre de pe inelul domnişoarei Hunt.

Când i-am examinat, s-a arătat că deveniseră opaluri adevărate.

Analizele chimice ulterioare nu au avut alt rezultat. În ce mod globurile oculare s-au putut transforma în opaluri, va rămâne mereu o enigmă pentru mine. Un brahman de rang înalt, pe care îl întrebasem odată, a susținut că se întâmplă prin aşa-numite tantre, un proces fulgerător de scurt, care porneşte din creier; dar cine poate crede aşa ceva! A mai adăugat atunci că toate opalurile indiene ar avea aceeaşi origine şi că ar aduce nefericire oricui le poartă, deoarece trebuiau să rămână în mod exclusiv sacrificii aduse zeiței Dhurga, distrugătoarea a tot ce trăieşte."

Ascultătorii stăteau sub impresia povestirii şi nu scoteau un cuvânt.

Domnişoara Hunt se juca cu inelul.

„Domnule Jennings, credeți că din această cauză opalurile aduc nefericire?" zise în sfârşit. „Dacă credeți acest lucru, vă rog, distrugeți piatra!"

Domnul Jennings luă de pe masă o bucată ascuțită de fier, care servea drept greutate de presat scrisori, şi lovi încet opalul, până ce s-a destrămat în cioburi strălucitoare, ca nişte scoici.

traducere de Eva-Angelica Szabo